

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **47195** (13) **U**
(51) МПК (2009)
A61K 9/16
A61K 31/00
A61K 36/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ГОМЕОПАТИЧНИЙ ЗАСІБ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ СИНДРОМУ ХРОНІЧНОЇ ВТОМИ

1

2

(21) u200906629

(22) 24.06.2009

(24) 25.01.2010

(46) 25.01.2010, Бюл.№ 2, 2010 р.

(72) ТИХОНОВ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ, ТИХОНОВА СВІТЛАНА ОЛЕКСАНДРІВНА, ГАЙДУКОВА ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА, КОШОВА ОЛЕНА ЮРІЇВНА

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(57) Гомеопатичний засіб для лікування синдрому хронічної втоми, виконаний у формі гранул з вмістом арсену білого (Arsenicum album) та фосфорної

кислоти (Acidum phosphoricum), який відрізняється тим, що зазначені компоненти взяті у розведенні C10, а до засобу додатково введені плаун булавовидний (Lycopodium clavatum) у розведенні C10, ехінацея вузьколиста (Echinacea angustifolia) у розведенні C4 та спирт етиловий 45% при наступному співвідношенні компонентів (г):

Arsenicum album C10	2,5г
Acidum phosphoricum C10	2,5г
Lycopodium clavatum C10	2,5г
Echinacea angustifolia C4	2,5г
спирт етиловий 45 %	до 1000,0.

Корисна модель відноситься до фармації та медицини, а саме до гомеопатичних засобів у формі гранул з вмістом неорганічних та рослинних компонентів, призначених для лікування синдрому хронічної втоми і може бути використаний у комплексній терапії захворювань нервової, ендокринної, імунної системи.

Синдром хронічної втоми був уперше виділений в Україні як самостійний симптомокомплекс при обстеженні жителів Києва і Київської області через 3 роки після аварії на Чорнобильській АЕС. Пізніше було встановлено поширення даного синдрому серед осіб, що проживають в екологічно несприятливих регіонах, зокрема, на Донбасі, Київській і Житомирській областях, що піддаються негативному впливу ксенобіотиків або радіаційного фактору низької інтенсивності.

До клінічних проявів синдрому хронічної втоми відносять виражене обмеження фізичної активності, порушення з боку психічної сфери (підвищена дратівливість, емоційна нестійкість, апатія, депресія), виражені симптоми з боку центральної нервової системи (порушення сну, головний біль, запаморочення), імунні розлади (алергійні захворювання - алергійний риніт, синусити та інші види алергії; зниження імунітету), порушення функції ендокринної системи (посилення передменструального синдрому у жінок, гіпофункція щитовид-

ної залози та ін.), симптоми з боку серцево-судинної системи (прискорене серцебиття, коливання рівня артеріального тиску), локальні симптоми (припухлість лімфатичних вузлів, біль у суглобах та ін.).

В основі захворювання лежать порушення основних регулюючих систем організму - нервової, ендокринної та імунної.

Найбільший позитивний результат дає комплексне лікування синдрому хронічної втоми. Комплексна терапія обов'язково повинна включати дозовані фізичні навантаження й вправи, психотерапію з поведінковою корекцією, імюнокорекцію, фармакологічні засоби, харчові добавки і т.і. Застосовуються лікарські засоби, що підвищують енергетичні можливості пацієнта, поліпшують сон, знижують хворобливість і напруженість у м'язах. Використовується симптоматичне лікування, а також вітамінно- і фізіотерапія. У кожному випадку рекомендується індивідуальний підхід.

Для лікування синдрому хронічної втоми призначають лікарські засоби, які належать до таких фармакологічних груп, серед яких нейролептики, антидепресанти, анксиолітики, ноотропи, лікарські засоби, які покращують мозковий кровообіг, імюнокоректори та імюномодулятори, нестероїдні протизапальні засоби, анальгетики, вітаміни та мікро-

(19) **UA** (11) **47195** (13) **U**

елементи, адаптогени, снодійні, антиалергічні, гормони, протівірусні [1, 2].

Отже, курс лікування синдрому хронічної втоми включає велику кількість лікарських препаратів різних фармакологічних груп, яким притаманні серйозні побічні ефекти такі, як звикання, психічна залежність, нервові розлади, головний біль, запаморочення, сонливість, алергії, порушення обмінних процесів, диспепсичні розлади, негативний вплив на печінку, нирки, систему крові та ін.

Перспективним напрямком покращення фармакотерапії синдрому хронічної втоми є застосування комбінованих лікарських засобів, які впливають на різні етапи протікання патологічного процесу. В якості елементу комплексного лікування хворих на синдром хронічної втоми успішно виступає гомеопатична терапія, яка є безпечною, ефективною та максимально індивідуальною.

Близьким до заявленого засобу за призначенням та результатом при використанні є гомеопатичний лікарський засіб Стрес-гран, який містить Ignatia C30, Ignatia C1000, Veratrum album C30, Gelsemium C30, Gelsemium C200. Він використовується для лікування порушення самопочуття після стресу, дратівливості, порушенні сну, наслідків гострого стресу, хронічних стресових ситуацій, заїкання, тіків у дітей після переляку, переживаннях, психічного та фізичного виснаження тривалим горем [3].

Відомий також гомеопатичний засіб у формі гранул для лікування неврастенії [4], який містить Arsenicum C33, Acidum phosphoricum x3, Avena sativa Ø, Spirea ulmaria Ø, Spirea ulmaria x2, Spirea ulmaria x3.

Проте, компоненти, які входять до складу зазначених лікарських засобів, орієнтовані в основному на нормалізацію функції нервової системи та покращення сну і не чинять комплексного впливу на синдром хронічної втоми.

В основу корисної моделі поставлене завдання створення нового гомеопатичного лікарського засобу для лікування синдрому хронічної втоми, в якому, завдяки використанню *Lycopodium clavatum*, *Echinacea angustifolia* та оптимальному поєднанню рослинних компонентів з компонентами неорганічної природи, забезпечується нормалізуюча дія, насамперед, на вегетативну та нервову систему, за рахунок чого знімаються прояви синдрому хронічної втоми.

Поставлене завдання вирішується таким чином, що гомеопатичний лікарський засіб для лікування синдрому хронічної втоми, виконаний у формі гранул з вмістом арсену білого (*Arsenicum album*) та фосфорної кислоти (*Acidum phosphoricum*), згідно з корисною моделлю містить зазначені компоненти у розведенні C10, а до засобу додатково введені плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*) у розведенні C10 та ехінацея вузьколиста (*Echinacea angustifolia*) у розведенні C4 при наступному співвідношенні компонентів (г):

<i>Arsenicum album</i> C10	2,50г
<i>Acidum phosphoricum</i> C10	2,5г
<i>Lycopodium clavatum</i> C10	2,5г
<i>Echinacea angustifolia</i> C4	2,5г

Спирт етиловий 45% до 1000,0.

До складу заявленого засобу введені компоненти, які доповнюють один одного знімають основні симптоми захворювання. Позитивний результат, який забезпечує заявлений гомеопатичний лікарський засіб, полягає у тому, що він знімає прояви синдрому хронічної втоми, такі як слабкість, швидка втомлюваність, зниження пам'яті, сонливість вдень та безсоння вночі, головні болі, депресію тощо. Заявлений засіб має природне походження, нетоксичний, без побічних ефектів, придатний до тривалого вживання.

Нова фармацевтична композиція складена з урахуванням основних принципів гомеопатії: подоби, малих доз, динамізації (потенціювання). Також при створенні заявленого гомеопатичного лікарського засобу враховувалося те, що у гомеопатії один і той же засіб впливає на різноманітні захворювання шляхом безпосередньої дії або через змінену реактивність організму.

Арсен білий (*Arsenicum album*), хімічна формула As_2O_3 має характерне застосування при захворюваннях нервової системи, ураженнях шлунково-кишкового тракту, дихальної системи, шкіри та нирок, виснаженні, сильній слабкості, втомі, погіршенні пам'яті, безсонні, неврастенії, м'язовому болю, лихоманці, невриті, мігрені, запамороченні, охриплості, запальних захворюваннях серця і легенів, кропив'янці, екземі та нефриті [5].

Фосфорна кислота (*Acidum phosphoricum*), хімічна формула H_3PO_4 у гомеопатії використовується при загальній слабкості, стомленні, виснаженні, послабленні пам'яті, сонливості, депресії, головному болю, хворобах кісток, міалгії, артралгії, проносі, лихоманці, кашлі з хрипотою і лоскотанням в гортані та діабеті [5].

Рослинні компоненти, введені додатково до заявленого засобу, використовуються у традиційній фітотерапії та гомеопатії.

Lycopodium clavatum (Плаун булавовидний) має уроантисептичну, діуретичну, жарознижуючу дію, застосовується при лікуванні шкірних захворювань, захворювань органів травлення та печінки [6]. У гомеопатичній практиці його використовують при лікуванні депресії, ослабленні розумових здібностей, фізичній слабкості, виснаженні, головному болю, запаленні залоз, м'язовому болю і спазмах, болю у суглобах, запаленні горла, хронічному бронхіті [5].

Echinacea angustifolia (Ехінацея вузьколиста) традиційно застосовується при лікуванні опіків, різних інфекційних та вірусних захворювань [7]. У гомеопатії застосовується при зниженні імунітету, слабкості, сонливості, гнійних запальних процесах, сепсисі, отруєнні тваринними і рослинними токсинами та астенії [8].

Спирт етиловий використовують у класичній технології одержання гомеопатичних гранул.

Якісний та кількісний (ступінь розведення) склад компонентів заявленого гомеопатичного засобу визначений експериментальним шляхом.

Компоненти, що входять до складу заявленого засобу, використовуються у гомеопатичній фармації, проте саме заявлена композиція дозволяє одержати комплексний гомеопатичний лікарський

засіб, ефективний при лікуванні синдрому хронічної втоми.

Корисна модель ілюструється прикладами.

Приклад 1

Заявлений гомеопатичний засіб у формі гранул одержують наступним чином. По 2,5г *Arsenicum album* C10, *Acidum phosphoricum* C10, *Lycopodium clavatum* C10, *Echinacea angustifolia* C4 змішують з 90,0г спирту етилового 45%, струшують 10 разів зверху вниз згідно гомеопатичної технології. Отримують компоненти у наступних розведеннях: *Arsenicum album* C11, *Acidum phosphoricum* C11, *Lycopodium clavatum* C11, *Echinacea angustifolia* C5. Отримані таким чином розведення, використовують для одержання гомеопатичних гранул за відомою технологією [9, 10]. Готову цукрову крупку близько 100,0г просочують 1,0г розчину компонентів засобу у зазначених розведеннях, струшують 10хв і висушують на повітрі.

Приклад 2

Хвора Н. Скарги на слабкість, швидку втомлюваність при виконанні навіть незначного фізичного навантаження, зниження пам'яті, часті головні болі, сонливість вдень та безсоння вночі.

Призначено комплексну терапію: заявлений гомеопатичний засіб по 6 гранул тричі на день і додатково - помірне фізичне навантаження у вигляді 2 годинних піших прогулянок, лікувальна фізкультура, масаж.

Відмічалася покращення загального стану протягом 10-15 днів. Спочатку спостерігалася зменшення астеничної симптоматики, проходив головний біль ат підіймався настрій. У результаті проведеної терапії у пацієнта нормалізувався сон, знизилася денна сонливість, підвищилася витривалість фізична активність.

Приклад 3

Хворий П. Слабкість, швидка втомленість, зниження пам'яті, ускладнення при виконанні інтелектуальної точної роботи, сонливість вдень а безсоння вночі, головні болі, депресія, постійні стреси на роботі та ненормований робочий день, відсутність відпочинку та відпусток потягом 2 років.

Призначено комплексну терапію: заявлений гомеопатичний засіб по 6 гранул тричі на день. Додатково: режим праці та відпочинку, прогулянки, загальний масаж, ЛФК, вітамінотерапія препаратами В1, В12 та С, антидепресант амітриптилін 12,5мг 3 рази на день. Застосовувалися також го-

меопатичні гранули «Тонус-актив» по 6 гранул тричі на день.

Відмічалася покращення загального стану протягом 7-10 днів, спостерігалася чітке зменшення астеничної симптоматики, зменшення больових відчуттів у суглобах, проходив головний біль та підіймався настрій. В результаті проведеної терапії у пацієнта нормалізувався сон, знизилася денна сонливість, підвищилася витривалість, покращилася пам'ять та інтелектуальна активність.

Дослідження довели ефективність заявленого засобу при лікуванні синдрому хронічної втоми.

Таким чином, заявлений новий гомеопатичний засіб у формі гранул, ефективний при лікуванні синдрому хронічної втоми, який немає побічних ефектів, нетоксичний і придатний до тривалого вживання.

Джерела інформації

1. Боллз Э.Б. Учитесь жить с синдромом хронической усталости / Пер. с английского Г.И. Рыбаковой. - М.: КРОН-ПРЕСС, 1995. - 192с.
2. Малашенькова И.К., Дидковский Н.А. // РМЖ. - 1997. - №5 (12). - С.756-762.
3. Компендиум. Лекарственные препараты 2008. Под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. - Киев, «Морион», 2008, Т II, С. Л - 1337.
4. Справочник экстермпоральной рецептуры. Аллопатия и гомеопатия. Под ред. А.И. Тихонова, Киев, «Морион»; 1999, С.367.
5. Шаретт Ж. Практическое гомеопатическое лекарствоведение / Ж. Шаретт. - Смоленск: Гомеопатическая медицина, 1997. - 474с.
6. Современная фитотерапия. Под ред. В. Петкова, София, «Медицина и физкультура». 1998, С.395-396.
7. Светличная Е.И., Толоч И.А. Этимологический словарь латинских ботанических лекарственных растений. Харьков, Изд-во НФаУ, «Золотые страницы», 2003, С.97.
8. Варшавский В.И. Практическая гомеопатия. - М. Медицина, 1989. -197с.
9. Терешина Н.С. принцип создания многокомпонентных гомеопатических препаратов // Фармация. - 2005. - №5. - С.38-39.
10. Швабе В. Гомеопатические лекарственные средства. Руководство по описанию и приготвлению: пер. с нем. / Под ред. В.И. Рыбака. - М: Московское научное общество врачей-гомеопатов, 1967. - 373с.